

Cooperem quan...

L'objectiu d'aquesta activitat és fer-se una idea de què és treballar en equip de manera cooperativa i, al mateix temps, descobrir alguns aspectes importants del treball cooperatiu en equip com són l'ajuda mútua, el respecte, la solidaritat...

Desenvolupament de l'activitat:

1. Els alumnes es divideixen en equips de quatre i a cada equip se li proporciona un dels dos textos següents perquè el llegeixin amb atenció.

Text 1: Les oques

“La propera tardor, quan vegis les oques dirigint-se cap al sud per passar l'hivern, fixa't que volen formant una V. Potser t'interessi saber el que la ciència ha descobert sobre perquè volen d'aquesta manera. S'ha comprovat que quan cada ocell bat les ales produeix un moviment en l'aire que ajuda l'ocell que va al darrera volant en V.

L'esbart complert augmenta com a mínim un 77 per cent el seu poder que no pas si cada ocell volés tot sol. Les persones que comparteixen una direcció comuna i tenen sentit de comunitat poden arribar on vulguin més fàcilment i ràpid perquè van recolzant-se mútuament.

Cada vegada que una oca surt de la formació sent immediatament la resistència de l'aire, s'adona de la dificultat de fer-ho sola i ràpidament torna a la seva formació per aprofitar-se del poder del company que va davant. Si nosaltres tinguéssim la intel·ligència d'una oca, ens mantindríem amb aquells que es dirigeixen en la mateixa direcció que nosaltres.

Quan una oca líder es cansa, passa a un dels llocs del darrera i una altra oca la substitueix al cap davant. Obtenim millors resultats si fem torns amb els treballs més difícils. Les oques que van darrera claquen (produeixen el so que els és propi) per animar a què mantinguin la velocitat les que van al cap davant. Una paraula d'encoratjament produeix grans beneficis.

Finalment, quan una oca emmalalteix o la fereixen d'un tret, dues oques surten de la formació i la segueixen per ajudar-la i protegir-la. Es queden acompanyant-la fins que torna a estar en condicions de volar o fins que mor i sols llavors les dues acompanyants tornen al seu esbart o s'uneixen a un altre grup. Si nosaltres tinguéssim la intel·ligència d'una oca, ens mantindríem els uns al costat dels altres recolzant-nos i acompanyantnos."

Text 2: Assemblea a la fusteria

"En una fusteria hi va haver un dia una estranya assemblea: una reunió de totes les eines del taller per arreglar les seves diferències. El martell, una de les eines més antigues i respectades, va exercir la presidència, però de seguida l'assemblea li va dir que havia de renunciar-hi. "Perquè?", va dir el martell molt estranyat. "Doncs perquè fas massa soroll i, a més, et passes el dia donant cops", li van contestar. El martell va acceptar els retrets, però va demanar que també s'expulsés el cargol. Va al·legar que per a què fos útil, havia de donar moltes voltes... Davant d'aquesta acusació, el cargol va ser expulsat, però al seu torn va demanar que es fes el mateix amb el paper de vidre.

Va fer notar davant de tota l'assemblea que era molt aspre amb tothom i que el seu caràcter sempre generava friccions amb els demés. Davant d'aquesta evidència, el paper de vidre no va tenir més remei que estar d'acord, sempre que també s'expulsés de l'assemblea a la cinta mètrica, perquè constantment mesurava a tot el món segons el seu criteri, com si ella fos l'única perfecta.

En aquell moment va entrar el fuster, es va posar el davantal i va començar a treballar.

Va agafar un tauler i fulloles de dues menes diferents. Va utilitzar la cinta mètrica, el martell i el paper de vidre. Finalment, aquelles fulloles de dos colors diferents -una de pi, molt clara i l'altra de noguera, quasi negra- es van convertir en un preciós tauler

d'escacs, amb una superfície fina i suau, com la pell d'una donzella.

Quan la fusteria, en acabar el dia, va quedar buida una altra vegada, les eines van reprendre l'assemblea i van seguir les seves deliberacions. Llavors

va prendre la paraula el xerrac, i va dir, amb to solemne: “Senyores, senyors, ha quedat demostrat que tenim defectes, però, en canvi, el fuster treballa amb les nostres qualitats. I les aprofita. Això és el que ens fa valuosos a tots. Ja n’hi ha prou de pensar en els nostres punts febles i concentrem-nos d’una vegada per totes en allò que tots tenim de bo”.

Llavors l’assemblea va veure que el martell era fort, que el cargol ajuntava i premsava, que el paper de vidre era ideal per polir i eliminar asprors, i van descobrir que la cinta mètrica era precisa i exacta. De cop i volta van descobrir que formaven un equip capaç, junts, de fer coses de gran qualitat. I es van sentir orgullosos de treballar junts i de la força que això els donava.”

2. Cada equip reflexiona sobre el text que ha llegit. Pot ser útil seguir les següents pistes per a la reflexió:

- Quines conclusions podem extreure d’aquest text si l’apliquem a un grup de persones unides per una mateixa finalitat que volen arribar a un mateix objectiu?
- Quin podria ser aquest objectiu en un equip d’aprenentatge cooperatiu?
- Quan podem dir que cooperem, dins d’un equip? Què suposa cooperar?

El professor que dirigeixi l’activitat ha de tenir molt presents, a l’hora d’orientar la reflexió dels diferents equips, les idees bàsiques de cada text:

Text 1: Les oques salvatges

- Les persones que comparteixen un mateix objectiu i tenen sentit de comunitat poden aconseguir els seus objectius més fàcilment si uneixen els seus esforços i es recolzen mútuament.
- En un treball s’obtenen millors resultats si fem torns en la realització de les tasques, sobre tot les més difícils i pesades.
- Una paraula d’encoratjament d’un company és molt beneficiosa per a qui es desanima o té la moral baixa.
- La solidaritat, estar al costat del company que ho necessita, és quelcom essencial en el treball cooperatiu.

Text 2: Assemblea a la fusteria

- Tots tenim qualitats que podem posar a disposició dels demés.
- Si som capaços d'aportar cadascú el millor que portem dins, podem aconseguir entre tots grans coses.
- Acceptar els demés tal i com són -respectar les diferències- és el primer pas perquè ens acceptin com som.

3. Cada equip escriu en un full tot el que se li acudeixi per completar aquesta frase:

Cooperem quan...

Per exemple:

- Cooperem quan estem units, si tenim un objectiu comú.
- Cooperem si mantenim una relació d'igualtat, si ningú se sent superior als demés, si tots som valorats i ens sentim valorats pels demés.
- Cooperem si el que passa a un membre de l'equip ens importa a tots.
- Cooperem si ens ajudem els uns als altres.
- Cooperem si ens animem mútuament.
- Cooperem si som amics.
- Etc.

4. Finalment, posem en comú aquestes frases i les escrivim sobre cartolines que després fixarem en el tauler mural de la classe.